20230502103959

23.0028014

Bestuurlijk overleg SRBT

Raamsdonksveer, 16 mei 2023

Ons kenmerk	:	Advies/AdB
Onderwerp	:	reactie gemeente Geertruidenberg op concept - ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en concept-Ontwikkelstrategie SRBT
Behandeld door	:	AdB
Telefoonnummer	:	14 0162

Geachte wethouders Quaars en Van der Pol,

Op 16 mei 2023 namen wij een besluit over het concept-Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en de concept-Ontwikkelstrategie Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT). Wij hebben hiermee voorlopig ingestemd, onder voorbehoud van een definitief standpunt. Samen met de gemeenten Drimmelen en Moerdijk hebben wij hierover een reactie opgesteld die u separaat zal worden aangeboden. Daarnaast hebben wij op de concepten nog een aantal kanttekeningen die specifiek gelden voor onze gemeente. Wij zetten deze graag per onderwerp voor u uiteen.

<u>Wonen</u>

- Voor wat betreft het inzetten van woningbouw als hefboom sluiten de ontwikkelingen aan bij onze wensen en ambities. Wij zouden wat betreft nieuwbouw graag inzetten op levensloopbestendige woningen, met name appartementen. Dit zorgt voor doorstroming en meer aanbod aan gezinswoningen voor jongeren.
- In het ontwikkelperspectief wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan binnenstedelijke ontwikkeling. Zo wordt benoemd dat we 'in principe niet in het groene buitengebied bouwen'. In de woondeal SRBT is een en ander wat genuanceerd. Daar is het volgende aangeven: 'de provincie geeft in de komende jaren ruim baan aan goede woningbouwplannen om in de woningbehoefte te kunnen voorzien. Gemeenten krijgen bij concrete en zorgvuldige planvorming, passend binnen de behoefte, ook buiten bestaand stedelijk gebied mogelijkheden'. Dit biedt meer mogelijkheden en is voor ons dan ook een belangrijke nuancering op de teksten in het ontwikkelperspectief.
  Daarnaast is op pagina 43 het volgende aangegeven: 'na afronding van reeds vastgestelde uitleglocaties, is er in de regio alleen ruimte voor grootschalige uitleglocaties, als er essentiële meekoppelopgaven zijn'. Ook dit lijkt weer een aanscherping op de mogelijkheid van bouwen in het buitengebied.
  Wij missen in het perspectief de inzet van bestaande gebouwen voor andere vormen van wonen, zoals kantoor/bedrijfsgebouw naar appartementen, bestaande (langstraat) boerderijen naar woonvormen, etc.

<u>Economie en bedrijvigheid</u>

- We missen de connectie met bedrijventerrein Dombosch als werkgelegenheidsgebied.
- In het algemeen komen de ambities veelal overeen met de opgaves zoals wij deze zien;
- Voor wat betreft landschapscorridors geven wij u mee dat het slagenlandschap loopt tot Raamsdonk.

Energie/energiesysteem

- Er is voldoende aandacht voor dit onderwerp in de ontwikkelstrategie. Ook de rol van Geertruidenberg met specifiek de Amercentrale is hierin verwerkt. Wij zijn echter van mening dat de functie van de Amercentrale als energieknoop(punt) wel onderbelicht is. In het stuk wordt bijvoorbeeld meerdere keren Powerport Moerdijk benoemd, terwijl de Amercentrale een vergelijkbaar energieknoop(punt) is. Samen met de provincie en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn we daarom een Pilot Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pilot PMIEK) gestart in de regio Moerdijk-Drimmelen-Geertruidenberg. Deze regio is niet toevallig gekozen. Geertruidenberg is een belangrijk knooppunt op het gebied van hoogspanningsstations en de Amercentrale. De toekomstvisie van de Amercentrale is voor het ontwikkelingsgebied en/of energieproductie ook van (groot) belang voor de regio.

Mobiliteit

- Onze gemeente is onderdeel van "the Gateway" van Noord-Brabant. Twee belangrijke wegen (A27 en A59) doorkruisen onze gemeente. Hiermee voorzien wij Rotterdam (en ook Moerdijk) van een enorm achterland in de rest van Europa. We hebben een transito(doorvoer)-economie gecreëerd met duidelijk modalshifts, waar de logistiek haar vruchten van plukt. Dat is waar ook wij in uitblinken in de regio. Wij missen echter in dit geheel binnen de ontwikkelstrategie aandacht voor het openbaar vervoer in onze gemeente. Wij willen dan ook inzetten op een hubstation langs de A27 voor de BusRapidTransit.

Water

- In de ontwikkelstrategie komen de aandachtspunten ten aanzien van wateraspecten goed geborgd terug in het concept Ontwikkelperspectief van de SRBT. De uitwerking in uitvoeringsprogramma's zoals GEA-WAD vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn lopende evenals dat de Veiligheidsregio uitwerking heeft gegeven aan overstromingsgevaar.

Leisure en cultuur

- De culturele voorzieningen worden in het concept-ontwikkelperspectief (blz. 75) specifiek gelinkt aan stedelijkheid en grootstedelijkheid, terwijl cultuur overal en zeker in dorpen belangrijk is (uiteraard wel op passende schaal). Wij vragen dan ook uw aandacht hiervoor.
- De toeristische en recreatieve functie van onze gemeente voor de regio is onderbelicht. Wij zien absoluut een meerwaarde in het upgraden van de Halvezolenlijn die wat ons betreft een economische/groene corridor kan zijn als verbinding tussen de Nationale Parken Loonse en Drunese Duinen en De Biesbosch.

Governance

De constructieve wijze waarop de concept-ontwikkelstrategie van de SRBT is opgesteld is voor ons aanleiding om aandacht te vragen voor een meer gestructureerde aanpak van maatschappelijke opgaven in SRBT-verband. Er is veel dat ons bindt en het is waardevol om dat te continueren en dat, op welke wijze dan ook formeel te borgen. Hiermee versterken wij tevens de democratische legitimatie.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en vertrouwen erop dat onze kanttekeningen worden verwerkt in de definitieve strategie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

N. Bovenhorst, l.s. M. Witte

Bestuurlijk overleg SRBT

Raamsdonksveer, 16 mei 2023

Ons kenmerk : Advies/AdB
Onderwerp : reactie gemeente Geertruidenberg op concept - ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en concept-Ontwikkelstrategie SRBT
Behandeld door : AdB
Telefoonnummer : 14 0162

Geachte wethouders Quaars en Van der Pol,

Op 16 mei 2023 namen wij een besluit over het concept-Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en de concept-Ontwikkelstrategie Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT). Wij hebben hiermee voorlopig ingestemd, onder voorbehoud van een definitief standpunt. Samen met de gemeenten Drimmelen en Moerdijk hebben wij hierover een reactie opgesteld die u separaat zal worden aangeboden. Daarnaast hebben wij op de concepten nog een aantal kanttekeningen die specifiek gelden voor onze gemeente. Wij zetten deze graag per onderwerp voor u uiteen.

<u>Wonen</u>

- Voor wat betreft het inzetten van woningbouw als hefboom sluiten de ontwikkelingen aan bij onze wensen en ambities. Wij zouden wat betreft nieuwbouw graag inzetten op levensloopbestendige woningen, met name appartementen. Dit zorgt voor doorstroming en meer aanbod aan gezinswoningen voor jongeren.
- In het ontwikkelperspectief wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan binnenstedelijke ontwikkeling. Zo wordt benoemd dat we 'in principe niet in het groene buitengebied bouwen'. In de woondeal SRBT is een en ander wat genuanceerd. Daar is het volgende aangeven: 'de provincie geeft in de komende jaren ruim baan aan goede woningbouwplannen om in de woningbehoefte te kunnen voorzien. Gemeenten krijgen bij concrete en zorgvuldige planvorming, passend binnen de behoefte, ook buiten bestaand stedelijk gebied mogelijkheden'. Dit biedt meer mogelijkheden en is voor ons dan ook een belangrijke nuancering op de teksten in het ontwikkelperspectief.
  Daarnaast is op pagina 43 het volgende aangegeven: 'na afronding van reeds vastgestelde uitleglocaties, is er in de regio alleen ruimte voor grootschalige uitleglocaties, als er essentiële meekoppelopgaven zijn'. Ook dit lijkt weer een aanscherping op de mogelijkheid van bouwen in het buitengebied.
  Wij missen in het perspectief de inzet van bestaande gebouwen voor andere vormen van wonen, zoals kantoor/bedrijfsgebouw naar appartementen, bestaande (langstraat) boerderijen naar woonvormen, etc.

<u>Economie en bedrijvigheid</u>

- We missen de connectie met bedrijventerrein Dombosch als werkgelegenheidsgebied.
- In het algemeen komen de ambities veelal overeen met de opgaves zoals wij deze zien;
- Voor wat betreft landschapscorridors geven wij u mee dat het slagenlandschap loopt tot Raamsdonk.

Energie/energiesysteem

- Er is voldoende aandacht voor dit onderwerp in de ontwikkelstrategie. Ook de rol van Geertruidenberg met specifiek de Amercentrale is hierin verwerkt. Wij zijn echter van mening dat de functie van de Amercentrale als energieknoop(punt) wel onderbelicht is. In het stuk wordt bijvoorbeeld meerdere keren Powerport Moerdijk benoemd, terwijl de Amercentrale een vergelijkbaar energieknoop(punt) is. Samen met de provincie en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn we daarom een Pilot Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pilot PMIEK) gestart in de regio Moerdijk-Drimmelen-Geertruidenberg. Deze regio is niet toevallig gekozen. Geertruidenberg is een belangrijk knooppunt op het gebied van hoogspanningsstations en de Amercentrale. De toekomstvisie van de Amercentrale is voor het ontwikkelingsgebied en/of energieproductie ook van (groot) belang voor de regio.

Mobiliteit

- Onze gemeente is onderdeel van "the Gateway" van Noord-Brabant. Twee belangrijke wegen (A27 en A59) doorkruisen onze gemeente. Hiermee voorzien wij Rotterdam (en ook Moerdijk) van een enorm achterland in de rest van Europa. We hebben een transito(doorvoer)-economie gecreëerd met duidelijk modalshifts, waar de logistiek haar vruchten van plukt. Dat is waar ook wij in uitblinken in de regio. Wij missen echter in dit geheel binnen de ontwikkelstrategie aandacht voor het openbaar vervoer in onze gemeente. Wij willen dan ook inzetten op een hubstation langs de A27 voor de BusRapidTransit.

Water

- In de ontwikkelstrategie komen de aandachtspunten ten aanzien van wateraspecten goed geborgd terug in het concept Ontwikkelperspectief van de SRBT. De uitwerking in uitvoeringsprogramma's zoals GEA-WAD vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn lopende evenals dat de Veiligheidsregio uitwerking heeft gegeven aan overstromingsgevaar.

Leisure en cultuur

- De culturele voorzieningen worden in het concept-ontwikkelperspectief (blz. 75) specifiek gelinkt aan stedelijkheid en grootstedelijkheid, terwijl cultuur overal en zeker in dorpen belangrijk is (uiteraard wel op passende schaal). Wij vragen dan ook uw aandacht hiervoor.
- De toeristische en recreatieve functie van onze gemeente voor de regio is onderbelicht. Wij zien absoluut een meerwaarde in het upgraden van de Halvezolenlijn die wat ons betreft een economische/groene corridor kan zijn als verbinding tussen de Nationale Parken Loonse en Drunese Duinen en De Biesbosch.

Governance

De constructieve wijze waarop de concept-ontwikkelstrategie van de SRBT is opgesteld is voor ons aanleiding om aandacht te vragen voor een meer gestructureerde aanpak van maatschappelijke opgaven in SRBT-verband. Er is veel dat ons bindt en het is waardevol om dat te continueren en dat, op welke wijze dan ook formeel te borgen. Hiermee versterken wij tevens de democratische legitimatie.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en vertrouwen erop dat onze kanttekeningen worden verwerkt in de definitieve strategie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

N. Bovenhorst, l.s. M. Witte

Beste stuurgroep van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg,

De gemeenten Drimmelen, Geertruidenberg en Moerdijk liggen in het noorden van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. De drie gemeenten liggen nagenoeg helemaal in een zeekleilandschap. Daarnaast hebben alle drie de gemeenten meerdere kleine kernen. Hierdoor hebben we voor een deel te maken met dezelfde opgaven. Om constructief input te kunnen leveren hebben we voor deze opgaven een gezamenlijke reactie opgesteld op het concept-Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en de concept-Ontwikkelstrategie SRBT. Daarnaast heeft iedere gemeente ook nog eigen opgaven en zal iedere gemeente dus ook separaat individuele punten inbrengen op beide documenten.

De positie van de drie gemeenten in de regio
In de concept-Ontwikkelstrategie van de SRBT staat een verhelderend plaatje dat het daily urban system binnen onze regio weergeeft. Daaruit blijkt een grote verwevenheid tussen de verschillende gemeenten binnen de regio. Inwoners van onze drie gemeenten maken gebruik van de voorzieningen in de grotere plaatsen zoals Breda. Denk hierbij aan zorg, onderwijs en winkels. Over en weer vindt er ook woon-werkverkeer plaats tussen het stedelijk gebied en het landelijk gebied (wonen in een rustige omgeving, werken in stedelijk gebied of andersom). Daarnaast recreëren ook veel mensen uit het stedelijk gebied in het landelijke gebied.

De drie gemeenten hebben binnen de regio ook veel te bieden. Denk aan: zeehaven en bedrijvencluster in Moerdijk, Powerport Moerdijk en de Amercentrale, Nationaal Park De Biesbosch, de Zuidwaterlinie, vestingsteden en een groot buitengebied met een diversiteit aan landbouw en natuur.
Dit alles willen we verstevigen met behoud van de identiteit van de drie gemeenten.

Woningbouw aan de randen moet mogelijk blijven
Hiervoor is het noodzakelijk dat de kernen in deze drie gemeenten vitaal blijven. Een goede balans tussen wonen, werken en voorzieningen is belangrijk. Woningbouw is daarbij noodzakelijk. Om in de eigen behoefte te voorzien, om te voldoen aan de landelijke opgaven voor doelgroepen en aandachtsgroepen en om te voorzien in de regionale behoefte. Daarbij proberen we de woningbouw zoveel mogelijk binnen de bestaande bebouwing op te vangen. Maar dit is gezien de opgaven waar we voor staan niet voldoende. In meerdere situaties kan bouwen aan de randen noodzakelijk blijven. Een paar voorbeelden:

- We sturen op het realiseren van binnenstedelijke herstructureringslocaties, maar dit zijn soms complexe en helaas vaak ook tijdrovende trajecten. Om continuïteit in de woningbouwproductie te blijven houden moet er schakelruimte blijven om naast complexe binnenstedelijke opgaven ook makkelijk te ontwikkelen buiten-stedelijke locaties op te pakken.
- Betaalbaarheid is een belangrijke opgave en kan een argument vormen om onderbouwd te kiezen voor een goedkoper te ontwikkelen buitenstedelijke locatie.

Volgens de Voorkeursvolgorde van de NOVI mag bouwen aan de randen. Dit moet ons inziens meer benadrukt worden in de strategie. Wij committeren ons aan een goede afweging conform de voorkeursvolgorde. Vervolgens verwachten wij commitment op het leefbaar kunnen houden van onze dorpen door ook aan de randen van dorpen te mogen bouwen. Dit in lijn met de opgaven zoals geformuleerd door het ministerie en de provincie waarbij bouwen aan de randen van dorpen aangemoedigd wordt in deze tijd van woningbouwcrisis.

Bodem en water sturend zonder dat de drie gemeenten op slot gaan
Daarnaast lijkt de signaleringskaart waterveiligheid bouwen aan de randen op veel plaatsen in de drie gemeenten onmogelijk te maken voor wie het kaartje voor het eerst ziet. Dat komt met name door de keus van de kleuren, die een soort stoplicht suggereert daar waar tijdens onze gesprekken duidelijk werd dat het vooral gaat over het aantal te nemen (voorzorgs)maatregelen op het moment dat er in oranje of rode gebieden een ontwikkeling plaats moeten vinden. Wij begrijpen dat water en bodem sturend moet zijn. We staan tenslotte voor een grote opgave rond klimaatadaptatie. Maar als we de signaleringskaart op deze manier blijven weergeven zonder te voorzien van de goede hierboven geschetste context dan wordt bouwen aan de randen van de meeste van onze kernen onmogelijk of een kostbare aangelegenheid. Wij willen graag in gesprek met provincie en waterschappen om te kijken naar mogelijke oplossingen hiervoor. Wij vinden het onacceptabel als onze kernen na het benutten van mogelijke inbreidingslocaties op slot gaan voor woningbouw (direct of indirect door hoge kosten). We willen de vitaliteit van onze kernen behouden en daar hoort woningbouw bij.

In de afspraken over 'bodem & water' staat dat de eerste botsproeven laten zien dat de signaleringskaart geschikt is als basis voor een integrale afweging voor nieuwe ontwikkellocaties. In onder andere Moerdijk moet de botsproef nog plaatsvinden. Het is dan ook nog te vroeg om conclusies te trekken en afspraken te maken over de toepassing van de signaleringskaart.

Inzet op goede bereikbaarheid
Gelet op wat wij te bieden hebben en het plaatje rond het daily urban system, is goede bereikbaarheid ook in onze gemeenten belangrijk. Denk aan woon-werkverkeer, goede ontsluiting richting de Randstad vanuit de landelijke kernen en ontsluiting van onze natuur- en recreatiegebieden juist ook voor wie even de drukke stad achter zich wil laten. In het landelijk gebied zijn we grotendeels afhankelijk van de auto, maar ook wij zouden graag een transitie naar duurzame mobiliteit willen maken. Bovendien beschikt niet iedereen over eigen vervoer. Daarom is het belangrijk dat ook in het landelijke gebied geïnvesteerd wordt in snelfietspaden, goede OV-verbindingen en deelmobiliteit.

Dorpenstrategie
Bovengenoemde thema's hangen samen met de dorpenstrategie. Deze strategie is momenteel nog onvoldoende uitgewerkt, waardoor opgaven over leefbaarheid, bereikbaarheid en vitaliteit onvoldoende geagendeerd worden en er een disbalans dreigt tussen de strategie in het stedelijk gebied en de strategie voor de dorpen en kernen. Wij pleiten voor een nadere uitwerking van de dorpenstrategie zodat er meer balans en evenwicht komt in de opgaven en in de realisatieafspraken. Hier dragen we zelf graag aan bij.

Positie landbouw in de strategie
Landbouw speelt binnen een deel van onze gemeenten een grote rol. Dat er veranderingen (transitie) in de agrarische sector noodzakelijk zijn, daarvan zijn alle stakeholders (ook de agrarische sector) zich van bewust. In een zorgvuldig proces met alle stakeholders (waaronder de agrarische sector en natuurorganisaties) moet de route en perspectief uitgestippeld worden. De provincie heeft hierop de regie en is hier met het Brabants Programma Landelijk Gebied ook mee bezig. Daarnaast is het Rijk bezig met het Landbouwakkoord, ook samen met alle stakeholders. Het is waardevol om het belang van de opgave in SRBT verband te agenderen, maar de inhoudelijke uitwerking loopt via de geschetste andere tafels waarbij ook de relevante stakeholders worden betrokken. Naar aanleiding van opmerkingen van de gemeente Drimmelen is deze transitie in de nieuwe versie wel voorzichtiger geformuleerd. Wij zijn van mening dat we hier op dit moment nog terughoudender mee om moeten gaan. De regie ligt bij de

provincie en het Rijk. Wat daar uit komt, kunnen wij dan weer vertalen in ons eigen ruimtelijke beleid en in de ontwikkelstrategie SRBT.

De energietransitie versneld: samen aan de lat
Powerport Moerdijk is breder dan alleen Moerdijk. Ook energieopgaven in Drimmelen en Geertruidenberg maken integraal onderdeel uit van de opgave. Dit blijkt nu onvoldoende uit de teksten en kaarten.

Daarnaast vraagt de omschrijving van de opgave over de gebiedsgerichte aanpak voor powerport om aanscherping. Er is een integrale ontwerptafel nodig om te komen tot de inpassing en fasering van de verschillende, soms conflicterende energieopgaven in het gebied. Hierbij moet naast de inpassing van de energieopgaven ook gekeken worden naar de andere opgaven in het gebied (verstedelijking, transitie landelijk gebied, leefbaarheid). De ontwerptafel is noodzakelijk om tot versnelling te komen en tot bijbehorende afspraken over prioritering, inpassing en compensatie. In tegenstelling tot wat wordt gesteld, is dit nog géén lopend traject. De pilot pMIEK heeft namelijk een veel beperktere scope.

Het belang van Powerport zal na 2030 verder toenemen. Investeringen in energie infrastructuur leveren naar verwachting een kettingreactie aan aanvullende investeringen en energievoorzieningen op. Zo blijkt ook uit de studie naar het Brabants Energiesysteem in 2050. Ter borging van een zorgvuldige integrale aanpak van opgaven en een constructieve dialoog tussen gemeenten, provincie en Rijk pleiten we ervoor om te verkennen of aanwijzing van Powerport als Novex-gebied helpend is.

Tot slot
Bij veel uitvoeringsafspraken staat dat waterschappen, provincie en stedelijke regio's actiepunten op zich nemen. Het is echter niet duidelijk wie hierin welke rol heeft en hoe individuele gemeenten hierbij worden betrokken.

Wij ronden onze gezamenlijke reactie af met het vragen van aandacht voor het stikstofprobleem. Op korte termijn is hiervoor een werkbare oplossing nodig.

Met vriendelijke groet,

GEMEENTE Drimmelen

Burgemeester en wethouders gemeente Drimmelen

gemeente Moerdijk

Burgemeester en wethouders gemeente Moerdijk

Gemeente Geertruidenberg

Burgemeester en wethouders gemeente Geertruidenberg